

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Inrichting repressieve brandweezorg

Regiobeeld 22 - Brabant-Zuidoost

Inhoudsopgave

1	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
1.1	Opkomsttijden	4
1.2	Samenstelling basisbrandweereenheden	6
1.3	Beschikbaarheid personeel	8
2	Inleiding	10
2.1	Inrichting van de repressieve brandweezorg	10
2.2	Opbouw van het regiobeeld	11
2.3	Beschrijving van de brandweer Brabant-Zuidoost	11
3	Beoordeling van de veiligheidsregio	13
3.1	Opkomsttijden	13
3.1.1	Inleiding	13
3.1.2	Beoordeling op de toetspunten	14
3.2	Samenstelling van basisbrandweereenheden	20
3.2.1	Inleiding	20
3.2.2	Beoordeling op de toetspunten	20
3.3	Beschikbaarheid brandweerpersoneel	26
3.3.1	Inleiding	26
3.3.2	Bevindingen	26
I	Bijlagen	
	Enquête brandweerpersoneel	29
II	Afkortingen	31

1

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: Inspectie JenV) onderzocht van september 2016 tot en met mei 2017 in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie JenV spitste dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

De bevindingen uit het onderzoek zijn afgezet tegen de negentien toetspunten uit het toetsingskader dat de Inspectie heeft opgesteld op basis van de wet- en regelgeving (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

In dit regiobeeld geeft de Inspectie weer in hoeverre de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO) voldoet aan de toetspunten en daarmee aan de wet- en regelgeving. Dit levert het voorliggende beeld op.

1.1 Opkomsttijden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp acht toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel a. *Toetspunten opkomsttijden*

Toetspunt	Deelonderwerp
1	Actueel dekkingsplan
2	Actueel brandrisicoprofiel
3	Overzicht berekende opkomsttijden
4	Overzicht berekende overschrijdingen
5	Bestuursbesluit over opkomsttijden
6	Overzicht feitelijke opkomsttijden
7	Analyse feitelijke opkomsttijden
8	Verbetervoorstellen aan bestuur

Met een in maart 2015 vastgesteld dekkingsplan beschikt de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost over een actueel dekkingsplan, dat is gebaseerd op een brandrisicoprofiel. De veiligheidsregio actualiseert het brandrisicoprofiel als veranderingen in de omgeving hiertoe aanleiding geven.

De veiligheidsregio heeft in het dekkingsplan een grafisch overzicht van de berekende opkomsttijden opgenomen, zowel voor de opkomsttijden binnen als buiten kantoortijd. De veiligheidsregio geeft in het dekkingsplan voor de eerste tankautospuiter (hierna: TS) de overschrijdingen van de Bvr-tijdnorm aan. Dit is grafisch zichtbaar gemaakt. In verband met het verschil in paraatheid van de posten, heeft de veiligheidsregio de overschrijdingen binnen en buiten kantoortijden in beeld gebracht, alsmede of sprake is van een beroepspost of een vrijwillige post. De veiligheidsregio heeft de overschrijding bij de markante objecten eveneens opgenomen in de overzichten.

Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio heeft bij de vaststelling van het dekkingsplan besloten om de berekende overschrijdingen van de tijdnormen te accepteren. Impliciet stelt de veiligheidsregio hiermee afwijkende opkomsttijden vast. Aan het besluit ligt een kosten-batenafweging ten grondslag. Tevens neemt het bestuur aanvullende maatregelen (o.a. in het kader van 'Brandveilig Leven') om de risico's te beperken. Een aantal maatregelen is belegd bij de gemeenten. De veiligheidsregio heeft nog niet alle maatregelen uitgewerkt, maar hier wel afspraken over gemaakt met het bestuur.

De veiligheidsregio registreert de gerealiseerde opkomsttijden van alle uitgerukte voertuigen. De operationeel managers krijgen inzicht in de gegevens van de eigen post. De veiligheidsregio rapporteert aan het algemeen bestuur op hoofdlijnen over de gemiddelde opkomsttijden voor de gehele veiligheidsregio. De veiligheidsregio heeft de maatregelen uit het dekkingsplan (nog) niet geëvalueerd.

De veiligheidsregio voert op hoofdlijnen een analyse uit. De gerealiseerde opkomsttijden worden hierbij afgezet tegen de tijdnormen. De rapportages aan het bestuur zijn beknopt en vermelden alleen of sprake is van een daling of een stijging, dan wel dat de opkomsttijden gelijk zijn gebleven. Omdat de veiligheidsregio de resultaten van de genomen risicobeperkende maatregelen niet evalueert, ontbreken de gegevens voor het uitvoeren van een analyse.

Conclusie

De veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voldoet aan de toetspunten 1, 2, 3, 4 en 5. Op toetspunt 6 (overzicht feitelijke opkomsttijden) kan de veiligheidsregio nog verbetering aanbrengen door de opkomsttijden nauwkeuriger te registreren, het bestuur specifiek te informeren en ook de maatregelen uit het dekkingsplan te evalueren. Ook op toetspunt 7 (analyse feitelijke opkomsttijden) kan verbetering plaatsvinden door niet alleen te vermelden of sprake is van een daling of een stijging, maar aan te geven waar en in welke mate dit aan de orde is. Toetspunt 8 blijft buiten beschouwing, omdat aan het bestuur geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering zijn voorgelegd.

Aanbevelingen

- Maak de feitelijke opkomsttijden beter inzichtelijk door de opkomsttijden nauwkeuriger te registreren en het bestuur hierover specifiek te informeren.
- Evalueer naast de opkomsttijden tevens de risicobeperkende maatregelen uit het dekkingsplan.
- Richt de analyse van de feitelijke opkomsttijden niet alleen op de vraag of sprake is van een daling of een stijging, maar ook op vraag waar en in welke mate dit aan de orde is.

1.2 Samenstelling basisbrandweereenheden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp zeven toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel b. Toetspunten samenstelling basisbrandweereenheden

Toetspunt	Deelonderwerp
9	Besluit over samenstelling basisbrandweereenheden
10	Borgen niveau van brandweezorg
11	Borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel
12	Borgen interregionale bijstand
13	Inzicht in bereikte effecten
14	Analyse van bereikte effecten
15	Besluit tot verbetering

Het algemeen bestuur heeft op 4 maart 2016 ingestemd met het voorstel van de veiligheidsregio een pilot te starten met de inzet van de TS4 (een TS, bemand met vier personen). De belangrijkste reden hiervoor is de wens efficiënter met de beschikbare capaciteit binnen het Stedelijk Gebied (Eindhoven/Helmond) om te gaan en te bezien of en op welke wijze een bijdrage geleverd kan worden aan de paraatheid en de dekking elders in de regio.

Inmiddels heeft de veiligheidsregio voorgesteld de inzet van de TS4 als werkwijze in het Stedelijk Gebied in te voeren. Daarbuiten blijft de brandweer standaard met een TS6 uitrukken. Bij onvoldoende opkomst heeft de bevelvoerder de bevoegdheid, onder bepaalde voorwaarden, met minder dan zes mensen (maar minimaal vier) uit te rukken. De OR is betrokken geweest in het besluitvormingsproces tot de toepassing van variabele voertuigbezetting in de veiligheidsregio en is akkoord gegaan met de invoering hiervan.

Bij het maatgevend scenario 'woningbrand' komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. De veiligheidsregio heeft bepaald dat op elke TS altijd een bevelvoerder aanwezig moet zijn.

De veiligheidsregio beschikt nog niet over een Risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) voor de toepassing van variabele voertuigbezetting. De veiligheidsregio heeft wel een projectplan opgesteld dat momenteel wordt uitgevoerd. Het plan voorziet onder andere in het uitvoeren van een objectrisicoanalyse voor relevante objecten. De veiligheidsregio wil de uitkomsten van deze analyse in verband brengen met de inzet van variabele voertuigbezetting.

De brandweermensen die worden ingezet op een TS4 zijn hiervoor speciaal opgeleid en geoefend. Met het programma 'Mentale kracht' besteedt de veiligheidsregio in de breedte aandacht aan de weerbaarheid en het voortzettingsvermogen van het brandweerpersoneel. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de nazorg georganiseerd. De inzet van een Bedrijfsopvangteam maakt hiervan onderdeel uit.

De veiligheidsregio beschikt over voldoende TS6'en om de afspraken over het leveren van interregionale bijstand te kunnen nakomen.

De veiligheidsregio heeft gedurende de uitvoering van de pilot met de TS4 de uitvoering doorlopend geëvalueerd. De resultaten hiervan blijven echter grotendeels binnen de projectgroep. De registratie van de opkomsttijden voor de samengestelde eenheden is voor verbetering vatbaar. De gegevens zijn onvolledig en geven onvoldoende inzicht in de resultaten van de inzet van variabele voertuigbezetting.

De veiligheidsregio analyseert de uitkomsten van de evaluaties van alle incidenten en oefeningen waarbij een TS4 is betrokken. Daarnaast analyseert de veiligheidsregio de toepassing van variabele voertuigbezetting met het personeel op basis van de ervaringen die onder andere worden opgedaan tijdens 'warme' trainingen.

Conclusie

De veiligheidsregio voldoet aan de toetspunten 9, 10 en 12. Op toetspunt 11 (borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel) kan nog verbetering plaatsvinden door voor de TS4 een specifieke RI&E op te stellen, deze te laten toetsen door een gecertificeerde arbodienst of –deskundige en het bij de RI&E behorende plan van aanpak voortvarend uit te voeren. Op de toetspunten 13 en 14 (inzicht in en analyse van de bereikte resultaten) kan de veiligheidsregio nog verbetering realiseren door de opkomsttijden van de ingezette eenheden nauwkeuriger te registreren en de uitkomsten van de evaluaties van de inzet met de TS4 niet alleen te beperken tot de projectgroep. Toetspunt 15 blijft buiten beschouwing, omdat de veiligheidsregio geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering heeft voorgelegd aan het bestuur.

Aanbevelingen

- Stel voor de toepassing van variabele voertuigbezetting een specifieke RI&E op en laat deze toetsen door een gecertificeerde arbodienst of –deskundige.
- Voer het bij de RI&E behorende plan van aanpak voortvarend uit.
- Registreer de opkomsttijden van de eenheden nauwkeurig, zodat een compleet beeld kan worden opgesteld van de resultaten van de toepassing van variabele voertuigbezetting.
- Deel de uitkomsten van de evaluaties van de inzet met de TS4 breed in de organisatie.

1.3 Beschikbaarheid personeel

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op de toetspunten van dit onderwerp.

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp vier toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel c. Toetspunten beschikbaarheid personeel

Toetspunt	Deelonderwerp
16	Inzicht in beschikbaarheid op korte en langere termijn
17	Maatregelen bij (dreigende) tekorten
18	Analyse beschikbaarheid
19	Bestuursinformatie over beschikbaarheid

De veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft drie kazernes met een 24/7 bezetting met beroepsbrandweermensen. De operationeel manager is verantwoordelijk voor de paraatheid van een of meerdere kazernes. Hij krijgt een melding als sprake is van onderbezetting, zowel in de actuele beschikbaarheid als voor wat betreft de bezetting in de nabije toekomst.

Sinds eind 2015 zijn alle vrijwillige brandweermensen uitgerust met een Precom¹ pager, waardoor de operationeel manager en de meldkamer inzicht hebben in zowel de actuele paraatheid als die op iets langere termijn. Na alarmering kan de vrijwilliger aangeven of hij naar de kazerne kan komen. Het Precom-systeem maakt het tevens mogelijk om de beschikbaarheid tot een maand vooruit inzichtelijk te maken.

De veiligheidsregio heeft op dit moment nog geen inzicht in de beschikbaarheid van de beroepsmensen op langere termijn. De veiligheidsregio heeft dit wel geprobeerd, maar onduidelijkheid over FLO-leeftijd in de komende jaren en de persoonlijke keuzes van medewerkers maken dit lastig. Ook voor wat betreft de beschikbaarheid van de vrijwilligers op de langere termijn is er nog veel onduidelijk. De veiligheidsregio hoopt in de loop van 2018 meer zicht te krijgen op de beschikbaarheid van vrijwilligers op de langere termijn.

De operationeel manager is bevoegd maatregelen te treffen. Bij een (dreigende) onderbezetting kan hij voor verschillende oplossingen kiezen. Als het niet lukt om

¹ Dit is een alarmontvanger die de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Regio's maken wisselend gebruik van deze mogelijkheden.

afdoende maatregelen te nemen kan de operationeel manager besluiten om een post buiten dienst te stellen. Hij meldt dit dan aan de meldkamer.

Met het project 'Paraatheid 2.0' wil de veiligheidsregio meer zicht krijgen op de paraatheid voor de langere termijn. De veiligheidsregio is sinds een jaar bezig met het verzamelen en analyseren van gegevens over paraatheid. Op dit moment zijn de gegevens nog niet voldoende betrouwbaar om hieraan conclusies te verbinden. Zodra dit wel het geval is wil de veiligheidsregio over de paraatheid rapporteren aan het bestuur.

Op dit moment werft de veiligheidsregio voor de helft van de posten nieuwe vrijwilligers. Dit gebeurt in verband met de verwachte uitstroom in de komende jaren, maar als gevolg van andere ontwikkelingen kan het ook voorkomen dat een post behoefte heeft aan uitbreiding van de sterkte.

De veiligheidsregio rapporteert het algemeen bestuur momenteel niet over de paraatheid op regionaal niveau. Het afdelingshoofd Brandweezorg is het eerste aanspreekpunt voor de burgemeester. Hij informeert de burgemeester over de actuele stand van zaken betreffende opkomsttijden en paraatheid van de post(en) in zijn gemeente.

2

Inleiding

2.1 Inrichting van de repressieve brandweezorg

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: de Inspectie JenV) houdt toezicht op de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland. Een van de kerntaken binnen de brandweezorg betreft de repressieve brandweezorg, het daadwerkelijk optreden bij branden en hulpverleningen. Dit wordt in elke veiligheidsregio uitgevoerd door een (regionale) brandweer. De wijze waarop de veiligheidsregio's de repressieve brandweezorg hebben ingericht dient te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Die bestaat vooral uit de Wet veiligheidsregio's (hierna: de Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (hierna: het Bvr), maar ook uit de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Naast deze formele wetgeving zijn op de inrichting van de repressieve brandweezorg ook branche-afspraken en -normen van toepassing. Dit geheel vormt het kader waaraan moet worden voldaan.

De Inspectie JenV heeft van september 2016 tot en met mei 2017 onderzocht in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan deze wet- en regelgeving. De Inspectie spitst dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

Het Hoofd van de Inspectie JenV heeft het regiobeeld besproken met de voorzitter van de veiligheidsregio en de directeur veiligheidsregio.

2.2 Opbouw van het regiobeeld

De opbouw van het regiobeeld volgt de drie onderwerpen uit het onderzoek en de daarbij behorende toetspunten uit het toetsingskader (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

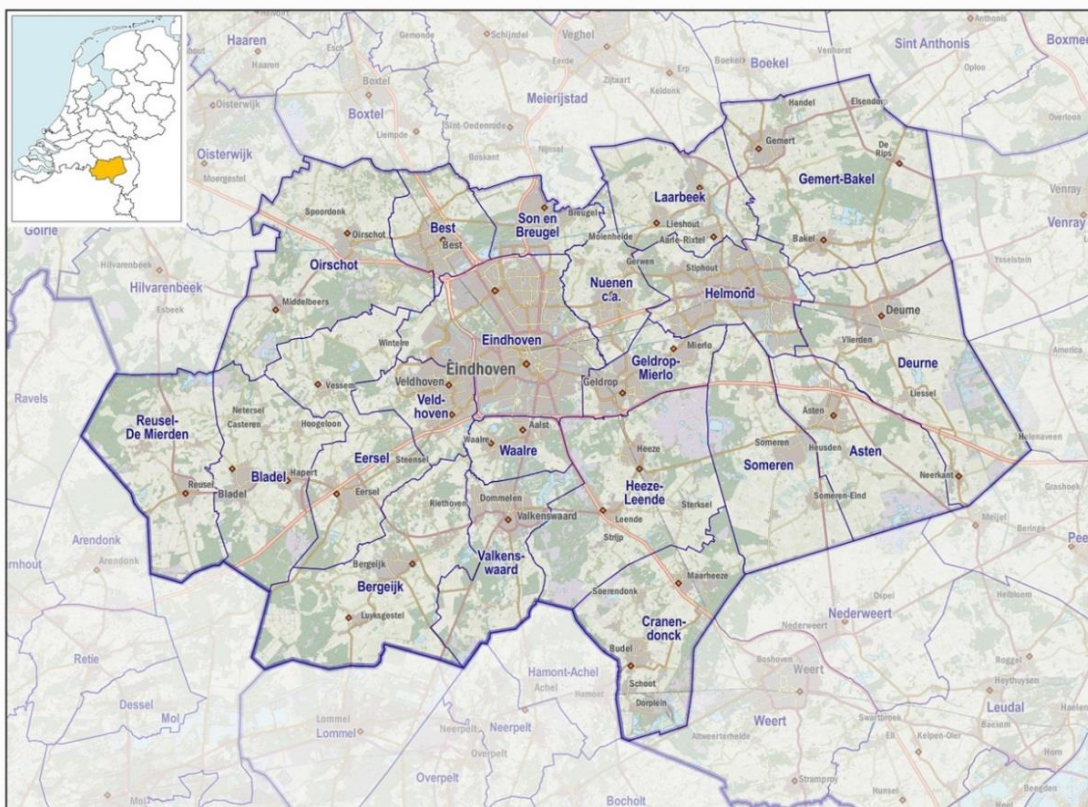
De Inspectie JenV beoordeelt per toetspunt in hoeverre de veiligheidsregio daaraan voldoet of invulling geeft en gebruikt hiervoor de bij het toetspunt beschreven 'norm' als referentie.

Elk hoofdstuk start met een korte inleiding op het onderwerp. Vervolgens geeft de Inspectie per toetspunt de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

2.3 Beschrijving van de brandweer Brabant-Zuidoost

Het verzorgingsgebied van de brandweer Brabant-Zuidoost ziet er als volgt uit:

Afbeelding 1. Kaart van de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost met de brandweerposten
(Bron: Jan-Willem van Aalst, www.imergis.nl)

Het verzorgingsgebied

De veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO) heeft een verzorgingsgebied van 1.440 km² met ongeveer 745.000 inwoners. In de veiligheidsregio bevinden zich 383.000 gebouwen.

In de veiligheidsregio zijn twee grote(re) steden gelegen (Eindhoven en Helmond). Verder kent de veiligheidsregio een aantal stedelijke kernen en meerdere dorpskernen. Delen van de natuurgebieden De Peel en De Kempen en grote heidevelden maken eveneens deel uit van het verzorgingsgebied.

De veiligheidsregio heeft te maken met intensieve verkeersstromen over land en door de lucht. Eindhoven Airport heeft de functie van regionale luchthaven. Diverse snelwegen die als transportroute voor gevaarlijke stoffen zijn aangewezen doorkruisen de regio. De veiligheidsregio heeft drie bijzondere brandrisico's benoemd: natuurbrand, ongevallen met gevaarlijke stoffen op de weg en spoor- en vliegtuigongevallen.

De brandweer Brabant-Zuidoost

De brandweer Brabant-Zuidoost bestaat uit circa 1.000 brandweermannen en – vrouwen; waarvan ongeveer 115 beroeps en 750 vrijwilligers in de repressieve organisatie. Zij verrichten hun werk vanuit 36 (2014) brandweerposten in de regio.

In 2016 rukte de brandweer Brabant-Zuidoost 5.411 maal uit: in 29% van de gevallen betrof dit een brand. In 27% van de meldingen betrof dit automatische alarmeringen, 7% ongeval en 37% overig.²

² Bron: Uw veiligheidsregio in 2016. Samenvatting jaarverslag. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

3

Beoordeling van de veiligheidsregio

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie JenV de mate waarin de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voldoet aan de toetspunten uit het toetsingskader. Per toetspunt geeft de Inspectie de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

3.1 Opkomsttijden

3.1.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de in de veiligheidsregio bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de redvoertuigen. Deze zijn gebaseerd op de tijdnormen uit het Bvr. Het bestuur heeft echter de bevoegdheid daarvan gemotiveerd af te wijken en andere opkomsttijden vast te stellen. In dat geval kijkt de Inspectie naar de mate waarin het bestuur rekening heeft gehouden met het brandrisicoprofiel en of het bestuur dit besluit op een zorgvuldige en ordentelijke wijze heeft genomen.

Vervolgens kijkt de Inspectie naar de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre die overeenkomen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De veiligheidsregio dient te analyseren wat de oorzaak is van de verschillen en in hoeverre dit aanleiding geeft tot aanpassingen.

3.1.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 1

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan

Beoordeling

Met een in maart 2015 vastgesteld dekkingsplan beschikt de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost over een actueel dekkingsplan. Het dekkingsplan is gebaseerd op het brandrisicoprofiel.

Bevindingen

De veiligheidsregio Brabant-Zuidoost beschikt over een Dekkingsplan 2014 dat het algemeen bestuur op 26 maart 2015 heeft vastgesteld.

De veiligheidsregio werkt momenteel aan een nieuw Brandweezorgplan 2018, waarvoor ook een nieuw Brandrisicoprofiel 2018 wordt opgesteld. Hiervoor maakt de veiligheidsregio gebruik van een speciaal ontwikkelde Toolbox. Via een quickscan Risico Analyse Monitor (RAM) worden de risico's in beeld gebracht op de volgende vijf aspecten:

1. ruimtelijk profiel;
2. veilige ontvluchting en toetreding;
3. beheersbaarheid incident;
4. bestrijdbaarheid incident;
5. gedrag en houding.

Het brandrisicoprofiel maakt deel uit van het Dekkingsplan 2014, waarin de objecten en bijbehorende objectcategorieën zijn opgenomen. De veiligheidsregio heeft tevens zichtbaar gemaakt hoeveel binnenbranden in de periode 2010 – 2012 per categorie hebben plaatsgevonden.

De veiligheidsregio heeft het dekkingsplan niet tussentijds geactualiseerd. Volgens de veiligheidsregio was dit niet noodzakelijk, omdat de grote risico's in de veiligheidsregio niet zijn veranderd.

Toetspunt 2

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel, waarin onder andere een overzicht van de (markante) objecten is opgenomen. De veiligheidsregio actualiseert het brandrisicoprofiel als veranderingen in de omgeving hiertoe aanleiding geven.

Bevindingen

Het brandrisicoprofiel dateert uit 2014 en maakt onderdeel uit van het Dekkingsplan 2014. Het bevat een overzicht van alle objecten en objectcategorieën, inclusief de markante objecten (in totaal 1491), alsmede een grafisch overzicht van de locaties van de verschillende objecten.

De veiligheidsregio monitort veranderingen in de omgeving. Er was voor de veiligheidsregio in de afgelopen geen aanleiding het risicoprofiel aan te passen.

Toetspunt 3

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht (bijvoorbeeld in het dekkingsplan) van de berekende opkomsttijden van basisbrandweereenheden en redvoertuigen voor de objecten en objectsoorten

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft in het dekkingsplan een grafisch overzicht van de berekende opkomsttijden opgenomen, zowel voor de opkomsttijden binnen als buiten kantoortijd. Omdat in het dekkingsplan geen (specifieke) objecten zijn opgenomen waarbij de inzet van het redvoertuig noodzakelijk is, heeft de veiligheidsregio hiervoor geen berekening gemaakt. De veiligheidsregio kent wel inzetprocedures voor de inzet van een redvoertuig.

Bevindingen

Het dekkingsplan 2014 bevat een grafisch overzicht van de locaties van de brandweerposten in de verschillende gemeenten in de veiligheidsregio.

De veiligheidsregio heeft in het dekkingsplan een grafisch overzicht van de berekende opkomsttijden opgenomen, zowel voor de opkomsttijden binnen als buiten kantoortijd. Hiervoor heeft de veiligheidsregio het programma CARE gebruikt. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de minimale en maximale berekende opkomsttijd per 'woonplaats' in een figuur weergegeven.

De veiligheidsregio heeft in het dekkingsplan geen (specifieke) objecten opgenomen waarbij de inzet van het redvoertuig noodzakelijk is. Daarom is geen berekening gemaakt voor de opkomst van een redvoertuig. De veiligheidsregio kent wel inzetprocedures voor de inzet van een redvoertuig.

Toetspunt 4

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de berekende overschrijdingen van de tijdnormen uit het Bvr

Beoordeling

De veiligheidsregio geeft in het dekkingsplan voor de eerste tankautospuit (hierna: TS) de overschrijdingen van de Bvr-tijdnorm aan. Dit is grafisch zichtbaar gemaakt. In verband met het verschil in paraatheid van de posten, heeft de veiligheidsregio de overschrijdingen binnen en buiten kantoortijden in beeld gebracht, alsmede of sprake is van een beroepspost of een vrijwillige post. De veiligheidsregio heeft de overschrijding bij de markante objecten eveneens opgenomen in de overzichten.

Bevindingen

De veiligheidsregio geeft in het dekkingsplan voor de eerste TS het verschil aan tussen de berekende opkomsttijd en de te behalen opkomsttijd (de Bvr-tijdnorm). Uit een grafisch overzicht is af te leiden welke objecten binnen de tijdnorm vallen,

op welke objecten een minuut overschrijding van toepassing is en waar een overschrijding van meer dan een minuut aan de orde is. In verband met het verschil in paraatheid van de posten, heeft de veiligheidsregio de overschrijdingen binnen en buiten kantoortijden in beeld gebracht.

De veiligheidsregio heeft in het dekkingsplan niet de overschrijding per objectcategorie aangegeven. Het dekkingsplan bevat wel gegevens over de mate van overschrijding, waarbij de veiligheidsregio ook inzichtelijk heeft gemaakt wat het verschil is tussen objecten waarvoor in eerste aanleg vrijwillige posten worden gealarmeerd (ca. 28% overschrijding) en objecten waarvoor hoofdzakelijk beroeps uitrukken (ca. 19% overschrijding).

De veiligheidsregio heeft eveneens onderzocht in hoeverre de maximale opkomsttijd van 18 minuten wordt overschreden. Dit blijkt tijdens kantooruren op één object van toepassing te zijn; buiten kantooruren betreft het tien objecten.

Voor wat betreft de markante objecten (totaal 1476) geeft de veiligheidsregio aan dat bij ongeveer 23% van de objecten sprake is van overschrijding. Op de vijftien bedrijven in de veiligheidsregio die vallen onder de werking van het besluit Risico's Zware Ongevallen is bij één bedrijf sprake van een minimale overschrijding.

Toetspunt 5

Het bestuur besluit gemotiveerd tot acceptatie van de berekende overschrijdingen en/of stelt afwijkende opkomsttijden vast

Beoordeling

Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio heeft bij de vaststelling van het dekkingsplan besloten de berekende overschrijdingen van de Bvr-tijdnorm te accepteren. Impliciet stelt de veiligheidsregio hiermee afwijkende opkomsttijden vast. Aan het besluit ligt een kosten-batenafweging ten grondslag. Tevens neemt het bestuur aanvullende maatregelen (o.a. in het kader van 'Brandveilig Leven') om de risico's te beperken. Een aantal maatregelen is belegd bij de gemeenten. De veiligheidsregio heeft nog niet alle maatregelen uitgewerkt, maar hier wel afspraken over gemaakt met het bestuur.

Bevindingen

Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio heeft bij de vaststelling van het dekkingsplan besloten de berekende overschrijdingen van de tijdnormen te accepteren en stelt daarmee impliciet afwijkende opkomsttijden vast.

Bij het besluit tot acceptatie van de overschrijdingen heeft het bestuur de volgende overwegingen betrokken:

- Het is, gezien de bezuinigingsgedachte achter de Toekomstvisie Brandweezorg, niet mogelijk extra kazernes te plaatsen. Hierdoor zullen overschrijdingen blijven bestaan.
- De veiligheidsregio zal aanvullende maatregelen treffen ter verbetering van de brandveiligheid voor de burger. Deze maatregelen zijn gericht op het verkleinen van het ontstaan van brand en het reduceren van de gevolgen van

- een brand. Het betreft onder andere het verhogen van het risicobewustzijn van burgers en van bedrijven.
- Gemeenten dienen eveneens een bijdrage te leveren door het uitvoeren van toezicht op de naleving (bijvoorbeeld van het bouwbesluit) en door handhavend op te treden.
 - De veiligheidsregio zal uitvoering geven aan maatregelen in het kader van 'Brandveilig leven'.

De veiligheidsregio heeft bovengenoemde maatregelen (nog) niet geheel uitgewerkt. Ten aanzien van 'Brandveilig leven' zijn met het bestuur afspraken gemaakt en is een programmaplan opgesteld dat momenteel wordt uitgevoerd. De veiligheidsregio heeft ook extra aandacht besteed aan de objecten waarop een opkomsttijd boven 18 minuten van toepassing is. Medewerkers van de betreffende gemeente hebben de bewoners gesproken met als doel hen bewust te maken van risico's. Daarnaast is een aantal woningen voorzien van een rookmelder. Over de rol van de veiligheidsregio bij toezicht en naleving, zijn met het bestuur afspraken gemaakt.

Toetspunt 6

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur overzicht(en) van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen

Beoordeling

De veiligheidsregio registreert de gerealiseerde opkomsttijden van alle uitgerukte voertuigen. De operationeel managers krijgen inzicht in de gegevens van de eigen post. De veiligheidsregio rapporteert aan het algemeen bestuur op hoofdlijnen over de gemiddelde opkomsttijden voor de gehele veiligheidsregio.

De veiligheidsregio heeft de maatregelen uit het dekkingsplan (nog) niet geëvalueerd. De veiligheidsregio is voornemens dit in de volgende fase van het opstellen van de plannen wel te doen.

Bevindingen

De veiligheidsregio registreert de gerealiseerde opkomsttijden van alle uitgerukte voertuigen in het Gemeenschappelijk meldkamersysteem. De afdeling bedrijfsvoering houdt deze gegevens bij en zorgt voor verdere verwerking hiervan. De geregistreerde opkomsttijd betreft in alle gevallen de opkomsttijd van het eerste voertuig. Als sprake is van de inzet van een samengestelde eenheid registreert de veiligheidsregio alleen de opkomsttijd van het eerste voertuig en niet van de tweede TS (die de slagkracht van de TS6 completeert).

De operationeel managers (verantwoordelijk voor personeel en paraatheid) krijgen inzicht in de gegevens over de gerealiseerde opkomsttijden van de eigen post. Deze veiligheidsregio gebruikt deze gegevens niet om het bestuur nader te informeren. Op dit moment rapporteert de veiligheidsregio aan het algemeen bestuur op hoofdlijnen over de gemiddelde opkomsttijden voor de gehele veiligheidsregio. Uit het jaarverslag 2016 blijkt dat de veiligheidsregio in 75,8% van de gevallen aan de eigen regionale tijdnormen voldoet (66,6% ten opzichte van de Bvr-tijdnormen). Dit is een verslechtering ten opzichte van voorgaande jaren (in 2014 en 2015 respectievelijk 83% en 82%). Volgens de veiligheidsregio wordt dit voor een

belangrijk deel veroorzaakt doordat sinds 1 januari 2016 de meldkamer binnenkomende automatische brandmeldingen verifieert op juistheid. Het aantal onnodige uitrukken van de brandweer kon hierdoor ten opzichte van 2014 met 39% worden gereduceerd. Deze daling zorgt ervoor dat de gemiddelde opkomsttijden hoger uitvallen.

De veiligheidsregio heeft de maatregelen uit het dekkingsplan niet geëvalueerd. De veiligheidsregio geeft aan dat een aantal gemeenten de maatregelen hebben overgenomen en geïmplementeerd. De veiligheidsregio wil in de volgende fase van het opstellen van de plannen de evaluatie van de maatregelen wel meenemen.

Toetspunt 7

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen

Beoordeling

De veiligheidsregio voert op hoofdlijnen een analyse uit. De gerealiseerde opkomsttijden worden hierbij afgezet tegen de tijdnormen. De rapportages aan het bestuur zijn beknopt en vermelden alleen of sprake is van een daling of een stijging, dan wel dat de opkomsttijden gelijk zijn gebleven. Omdat de veiligheidsregio de resultaten van de genomen maatregelen niet evalueert, ontbrekende gegevens voor het uitvoeren van een analyse.

Bevindingen

De veiligheidsregio voert op hoofdlijnen een analyse uit, waarbij de gerealiseerde opkomsttijden worden afgezet tegen de tijdnormen. In de rapportages aan het bestuur vermeldt de veiligheidsregio alleen of sprake is van een daling of een stijging of dat de opkomsttijden gelijk zijn gebleven. Uit de rapportages blijkt niet welke categorieën het betreft of in welke mate overschrijdingen plaatsvinden.

De operationeel manager beschikt over de gegevens van de opkomsttijden van de eigen post. Hij gebruikt deze gegevens echter vooral om te zien welke uitruktijden de eigen post realiseert. Wanneer daar aanleiding voor is bespreekt hij de uitkomsten intern op de post.

Omdat de veiligheidsregio de maatregelen uit het dekkingsplan niet evalueert, wordt ook geen verdere analyse uitgevoerd. De veiligheidsregio wil dit voor het opstellen van het nieuwe Brandrisicoprofiel en het nieuwe Dekkingsplan wel gaan doen.

Toetspunt 8

Het bestuur besluit over de voorstellen tot verdere verbetering/optimalisering

Beoordeling

Omdat aan het bestuur geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering zijn voorgelegd vindt op dit toetspunt geen beoordeling plaats.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft het algemeen bestuur geen voorstellen gedaan tot verdere verbetering/optimalisering.

3.2 Samenstelling van basisbrandweereenheden

3.2.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden. Standaard bestaat deze uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen. Het bestuur heeft de bevoegdheid hiervan af te wijken, mits het bestuur daarvoor een duidelijke reden heeft. Indien wordt afgeweken moet het bestuur rekening houden met twee expliciet in het Bvr omschreven voorwaarden. Deze hebben betrekking op de brandweezorg aan de burger en op de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Bij de beoordeling of aan deze voorwaarden wordt voldaan betreft de Inspectie JenV ook de resultaten van de internet-enquête onder het brandweerpersoneel naar de veiligheidsgevoelens bij de verschillende samenstellingen van basisbrandweereenheden.

Indien een afwijkende samenstelling wordt toegepast is, naast de bepalingen uit het Bvr, ook het landelijk kader Utruk op Maat (hierna: UoM) van toepassing. De Inspectie JenV beoordeelt of de veiligheidsregio zich houdt aan de bepalingen van deze brancherichtlijn.

Bij de toepassing van een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden dient de veiligheidsregio na enige tijd te evalueren in welke mate het beoogde doel van de toepassing daarvan is bereikt. Hierbij dient de veiligheidsregio ook de voorwaarden die het Bvr verbindt aan de mogelijkheid tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden te betrekken. Uit de evaluatie dient te blijken of er aanleiding bestaat tot aanpassingen.

3.2.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 9

Het bestuur neemt een gemotiveerd besluit over de samenstelling van basisbrandweereenheden indien wordt afgeweken van de standaardsamenstelling

Beoordeling

Het algemeen bestuur heeft op 4 maart 2016 ingestemd met het voorstel van de veiligheidsregio een pilot te starten met de inzet van de TS4. De belangrijkste reden hiervoor is de wens efficiënter met de beschikbare capaciteit binnen het Stedelijk Gebied (Eindhoven/Helmond) om te gaan en te bezien of en op welke wijze een bijdrage geleverd kan worden aan de paraatheid en de dekking elders in de regio.

Inmiddels heeft de veiligheidsregio voorgesteld de inzet van de TS4 als werkwijze in het Stedelijk Gebied in te voeren. Daarbuiten blijft de brandweer standaard met een TS6 uitrukken. Bij onvoldoende opkomst heeft de bevelvoerder de bevoegdheid onder bepaalde voorwaarden met minder dan zes mensen (minimaal vier) uit te rukken. De OR is betrokken geweest bij de toepassing van variabele voertuigbezetting in de veiligheidsregio en is akkoord gegaan met de invoering hiervan.

Bevindingen

Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio heeft op 26 maart 2015 de 'Toekomstvisie Brandweezorg 2018' vastgesteld. Op basis van deze visie is besloten onderzoek te doen om efficiënter met de beschikbare capaciteit binnen het Stedelijk Gebied (Eindhoven/Helmond) om te gaan en te bezien of en op welke wijze een bijdrage geleverd kan worden aan de paraatheid en de dekking elders in de regio. De veiligheidsregio heeft in het kader hiervan, in afstemming met de medewerkers, gekozen voor inzet met een TS4. Het algemeen bestuur heeft op 4 maart 2016 deze keuze bekrachtigd, waarna een pilot is gestart. Inmiddels heeft de veiligheidsregio het bestuur voorgesteld de pilot te beëindigen en de inzet van de TS4 als werkwijze in het Stedelijk Gebied in te voeren.

In de toekomstvisie noemt de veiligheidsregio als belangrijkste overwegingen voor de inzet met een TS4:

- Er is geen eenduidige werkwijze binnen het Stedelijk Gebied.
- Er is sprake van minder goed gedekte gebieden binnen het Stedelijk Gebied.
- Met de inzet van TS4 kan het bestaande potentieel beter worden benut en de effectiviteit worden vergroot.

De veiligheidsregio heeft besloten dat voor het Stedelijk Gebied het uitrukken met twee eenheden (2 x TS4) een adequate respons is voor het maatgevend incident (binnenbrand woning). Het biedt bijvoorbeeld de brandweer in Eindhoven de mogelijkheid te werken met drie eenheden van vier personen in plaats van twee eenheden van zes personen. Door deze drie eenheden vanuit drie locaties in te zetten beoogt de veiligheidsregio een effectievere en efficiëntere inzet van de brandweer te realiseren.

Buiten het Stedelijk Gebied rukt de brandweer standaard uit met een TS6. De veiligheidsregio kent daarnaast een tijdelijke regeling voor het onderbezet uitrukken. De bevelvoerder heeft bij onvoldoende opkomst de mogelijkheid om, mede afhankelijk van het incident, met minder dan zes personen (maar minimaal vier) uit te rukken. Wanneer hij inschat dat het incident te groot is voor de bezetting waarmee hij uitrukt, dient hij de meldkamer te verzoeken om een extra TS te alarmeren.

De OR is op verschillende manieren betrokken geweest bij de toepassing van variabele voertuigbezetting in de veiligheidsregio. De OR is akkoord gegaan met de inzet van een TS4 in het Stedelijk Gebied en daarbuiten met de standaard inzet van een TS6, inclusief een regeling voor het onderbezet uitrukken.

Toetspunt 10

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden tast het niveau van brandweezorg aan de burgers niet aan

Beoordeling

Bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. De veiligheidsregio heeft bepaald dat op elke TS altijd een bevelvoerder aanwezig moet zijn.

Bevindingen

Bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. De brandweer rukt in het Stedelijk Gebied uit met twee maal een TS4. Het werken met TS4 houdt onder meer in dat voor maatgevende incidenten een tweede eenheid ter plaatse dient te komen. De opkomsttijd van de tweede eenheid wordt gezien als maatgevend voor de opkomsttijd van de samengestelde eenheid. Bij de inzet van een samengestelde eenheid heeft de veiligheidsregio bepaald, dat het tweede voertuig binnen 10 minuten na het eerste voertuig aanwezig moet zijn.

De beoordeling of er sprake is van een maatgevend incident zoals hierboven bedoeld en daarmee alarmering van een tweede eenheid aan de orde is, ligt bij de bevelvoerder. Alarmering vindt dus vraaggestuurd plaats door de bevelvoerder.

De veiligheidsregio heeft tevens bepaald dat altijd een bevelvoerder op een TS aanwezig moet zijn.

Toetspunt 11

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt nog niet over een Risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) voor de toepassing van variabele voertuigbezetting. De veiligheidsregio heeft wel een projectplan opgesteld dat momenteel wordt uitgevoerd. Het plan voorziet onder andere in het uitvoeren van een objectrisicoanalyse voor relevante objecten. De uitkomsten van deze analyse worden in verband gebracht met de inzet van variabele voertuigbezetting.

De brandweermensen die worden ingezet op een TS4 zijn hiervoor speciaal opgeleid en geoefend. Met het programma 'Mentale kracht' besteedt de veiligheidsregio in de breedte aandacht aan de weerbaarheid en het voortzettingsvermogen van het brandweerpersoneel. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de nazorg georganiseerd. De inzet van een Bedrijfsopvangteam maakt hiervan onderdeel uit.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft in april 2016 het 'Projectplan Warme RI&E VRBZO' vastgesteld. Het doel hiervan is te komen tot drie RI&E's voor:

1. de TS4;
2. de HW/AL (hoogwerker/autoladder);
3. het HV (hulpverleningsvoertuig).

Daarnaast voorziet het projectplan in het uitvoeren van een objectrisicoanalyse (hierna: ORA)³ voor relevante objecten in de veiligheidsregio. De uitkomsten van de ORA hebben een direct verband met de inzetscenario's voor de TS4, de HW/AL en het HV.

In het projectplan zijn veertien activiteiten benoemd. Het betreft onder andere het houden van een belevingsonderzoek onder personeel, het opstellen van een plan van aanpak en het laten toetsen van de RI&E door een gecertificeerde instantie. Een werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. De OR is betrokken bij het project en participeert in de projectgroep. Het projectplan voorziet in oplevering in mei 2017.

De brandweermensen die worden ingezet op een TS4 zijn hiervoor speciaal opgeleid en geoefend. De veiligheidsregio organiseert regelmatig bijeenkomsten met de medewerkers om te bespreken hoe zij het uitrukken met een TS4 ervaren. De veiligheidsregio evalueert de inzet van de TS4 zowel bij oefeningen als in de praktijk.

De veiligheidsregio zet in eerste instanties beroepskrachten in bij de variabele voertuigbezetting. De veiligheidsregio wil dit in de komende tijd verder uitbreiden naar de vrijwilligers.

De veiligheidsregio monitort de (on)veiligheidsgevoelens bij alle personeelsleden. Daarnaast werkt de veiligheidsregio aan het creëren van een open cultuur, zodat mensen in de gelegenheid zijn vragen en problemen aan de orde te stellen. Volgens de veiligheidsregio ervaren de medewerkers dit als positief.

De veiligheidsregio besteedt met het programma 'Mentale kracht' in de breedte aandacht aan de weerbaarheid en het voortzettingsvermogen van het brandweerpersoneel. Deze aanpak is breder en structureler dan alleen het aspect verbaal en/of fysiek geweld. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de nazorg georganiseerd. De inzet van een Bedrijfsopvangteam maakt hiervan onderdeel uit.

Uit de internet-enquête van de Inspectie JenV onder het brandweerpersoneel blijkt dat:

- 51 (64%) van de 80 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting, aangeven dat zij dit niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 14 (18%) respondenten aangeven dat zij dit onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 15 (19%) hierover geen uitgesproken mening hebben.

³ Een objectrisicoanalyse is een methode om de veiligheidsaspecten van het repressieve optreden te inventariseren.

Toetspunt 12

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de afspraken omtrent het leveren van interregionale bijstand

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over voldoende TS6'en om de afspraken over het leveren van interregionale bijstand te kunnen nakomen.

Bevindingen

De veiligheidsregio beschikt over 36 TS-en en is hiermee in staat conform de landelijke afspraken interregionale bijstand te leveren. Het werken met een variabele voertuigbezetting heeft hier geen invloed op.

Toetspunt 13

De veiligheidsregio heeft inzicht in de bereikte resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft gedurende de uitvoering van de pilot met de TS4 de uitvoering doorlopend geëvalueerd. De resultaten hiervan blijven echter grotendeels binnen de projectgroep.

De registratie van de opkomsttijden voor de samengestelde eenheden is voor verbetering vatbaar. De gegevens zijn onvolledig en geven onvoldoende inzicht in de resultaten van de inzet van variabele voertuigbezetting.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft gedurende de uitvoering van de pilot met de TS4 de uitvoering doorlopend geëvalueerd. Na afloop van oefeningen en na inzet in de praktijk werd telkens aan de hand van formulieren bekeken hoe het optreden werd ervaren. Deze informatie blijft momenteel nog grotendeels binnen de projectgroep.

De opkomsttijden worden op de meldkamer geregistreerd. Deze gegevens worden (nog) niet zodanig gestructureerd dat hieruit een beeld naar voren komt. Daarom is het voor de veiligheidsregio niet inzichtelijk wat het resultaat is van de inzet van de TS4 en TS6 met onderbezetting. Bij de registratie van de opkomsttijd wordt ook niet aangegeven wat de bezetting is. Bovendien registreert de veiligheidsregio bij een samengestelde uitruk alleen de aankomst van het eerste voertuig, terwijl daarvoor de opkomsttijd van de tweede TS geldt.

In toekomstige evaluaties wil de veiligheidsregio tevens aandacht besteden aan de redenen waarom is gekozen voor het inzetten van de TS4, zoals het uniform werken in het Stedelijk Gebied, het genereren van extra slagkracht door het vrijspelen van mensen en de paraatheid.

Toetspunt 14

De veiligheidsregio analyseert de resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering hiervan

Beoordeling

De veiligheidsregio analyseert de uitkomsten van de evaluaties van alle incidenten en oefeningen waarbij een TS4 is betrokken. Daarnaast analyseert de veiligheidsregio de toepassing van variabele voertuigbezetting met het personeel op basis van de ervaringen die onder andere worden opgedaan tijdens 'warme' trainingen.

Bevindingen

De veiligheidsregio analyseert de uitkomsten van de evaluaties van alle incidenten en oefeningen waarbij een TS4 is betrokken. De veiligheidsregio betreft hierbij de ervaringen van de bevelvoerders en manschappen. Eventuele knelpunten probeert de veiligheidsregio zo goed en zo snel mogelijk op te lossen.

De veiligheidsregio analyseert de toepassing van variabele voertuigbezetting met haar personeel op basis van de opgedane ervaringen. Dit gebeurt in elk geval tijdens de periodieke 'warme' trainingen en bij medewerkersbijeenkomsten. De veiligheidsregio is voornemens in de zomer van 2017 een notitie aan te bieden aan het algemeen bestuur om de inzet van de TS4 te bestendigen als werkwijze voor het Stedelijk Gebied. De veiligheidsregio zal in deze notitie onder andere aandacht besteden aan de vraag of de resultaten van de inzet van de TS4 voldoen aan de beoogde doelen die bij de start van de pilot zijn geformuleerd (*zie ook toetspunt 9*).

Toetspunt 15

Het bestuur besluit over voorstellen tot verbetering/optimalisering

Beoordeling

Omdat aan het bestuur geen voorstellen tot verdere verbetering of optimalisering zijn voorgelegd blijft dit toetspunt buiten beschouwing.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft het bestuur geen voorstellen tot verbetering of optimalisering ter besluitvorming voorgelegd.

3.3 Beschikbaarheid brandweerpersoneel

3.3.1 Inleiding

De Inspectie JenV onderzoekt voor dit onderwerp vooral de wijze waarop de veiligheidsregio borgt dat er te allen tijde voldoende brandweermensen beschikbaar zijn om uit te kunnen rukken als dat nodig is. Vooral waar sprake is van van huis opkomende vrijwilligers blijkt dat problemen op te kunnen leveren.

Waar het vroeger voldoende was om een groot aantal brandweermensen te alarmeren in geval van brand en er dan ook altijd voldoende opkwamen naar de post, is dat de laatste jaren onder druk komen staan. Dit brengt de noodzaak met zich mee dat de veiligheidsregio inzicht moet hebben in het aantal beschikbare brandweerlieden, zowel in actuele omstandigheden als in de ontwikkelingen daarin op langere termijn.

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op deze toetspunten.

3.3.2 Bevindingen

Toetspunt 16

De veiligheidsregio heeft inzicht in de beschikbare medewerkers op korte en lange termijn

Bevindingen

De veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft drie kazernes met een 24/7 bezetting met beroepsbrandweermensen. De veiligheidsregio heeft op dit moment nog geen inzicht in de beschikbaarheid van de beroepsmensen op langere termijn. De veiligheidsregio heeft dit wel geprobeerd, maar onduidelijkheid over FLO-leeftijd in de komende jaren en de persoonlijke keuzes van medewerkers maken dit lastig.

Sinds eind 2015 zijn alle vrijwillige brandweermensen uitgerust met een Precom pager, waardoor de operationeel manager en de meldkamer inzicht hebben in de proactieve paraatheid. Na alarmering kan de vrijwilliger aangeven of hij naar de kazerne kan komen. Het Precom systeem maakt het tevens mogelijk de beschikbaarheid tot een maand vooruit inzichtelijk te maken. De veiligheidsregio hoopt in de loop van 2018 meer zicht te krijgen op de beschikbaarheid van vrijwilligers op de langere termijn.

Toetspunt 17

De veiligheidsregio neemt maatregelen bij (dreigende) acute problemen in de beschikbaarheid van personeel

Bevindingen

De operationeel manager is verantwoordelijk voor de paraatheid van een of meerdere kazernes. Hij krijgt een melding als sprake is van onderbezetting, zowel in de actuele beschikbaarheid als voor wat betreft de bezetting in de nabije toekomst.

De operationeel manager is bevoegd maatregelen te treffen. Bij een (dreigende) onderbezetting kan hij voor verschillende oplossingen kiezen. Hij kan besluiten dagdienstpersoneel op een bepaalde post in te zetten of te regelen dat vrijwilligers 'opstappen' in de plaats waar zij werken. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om met vijf of vier mensen uit te rukken (regeling 'Uitruk bij onderbezetting'). Dit moet wel zo snel mogelijk worden gemeld aan de meldkamer, zodat tijdig een tweede TS kan worden gealarmeerd. Met het project 'Samenwerking Veldhoven – Stedelijk Gebied' onderzoekt de veiligheidsregio in hoeverre de paraatheid kan worden geborgd door tijdig personeel beschikbaar te stellen voor operationele functies op de voertuigen.

Als het niet lukt om afdoende maatregelen te nemen kan de operationeel manager besluiten een post buiten dienst te stellen. Hij meldt dit dan aan de meldkamer. Als er meerdere eenheden tegelijkertijd buiten dienst moeten worden gesteld, wordt de algemeen commandant brandweer geïnformeerd, zodat hij hierop actie kan ondernemen.

Toetspunt 18

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid gedurende langere tijd om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering daarvan

Bevindingen

Met het project 'Peraatheid 2.0' wil de veiligheidsregio meer zicht krijgen op de paraatheid voor de langere termijn. De veiligheidsregio is sinds een jaar bezig met het verzamelen en analyseren van gegevens over paraatheid. Op dit moment zijn de gegevens nog niet voldoende betrouwbaar om hieraan conclusies te verbinden. Zodra dit wel het geval is wil de veiligheidsregio over de paraatheid rapporteren aan het bestuur.

Op dit moment werft de veiligheidsregio voor de helft van de posten nieuwe vrijwilligers. Dit gebeurt in verband met de verwachte uitstroom in de komende jaren, maar als gevolg van andere ontwikkelingen kan het ook voorkomen dat een post behoefte heeft aan uitbreiding van de sterkte.

Toetspunt 19

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de feitelijke beschikbaarheid van het personeel gedurende het jaar en de genomen maatregelen bij problemen daarin

Bevindingen

De veiligheidsregio rapporteert het algemeen bestuur momenteel niet over de beschikbaarheid op regionaal niveau. Het bestuur is er wel van op de hoogte dat de veiligheidsregio werkt met vrije instroom en dat hierdoor de beschikbaarheid niet 100% is geborgd.

Het afdelingshoofd Brandweezorg is het eerste aanspreekpunt voor de burgemeester. Hij informeert de burgemeester over de actuele stand van zaken betreffende opkomsttijden en paraatheid van de post(en) in zijn gemeente.

I

Bijlage Enquête brandweerpersoneel

Het repressief optreden van de brandweer bevat per definitie een bepaalde mate van onveiligheid. Het is aan de werkgevers, de veiligheidsregio's, om de veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk te beperken en het brandweerpersoneel adequaat te informeren en voor te bereiden op onveilige situaties in het werk door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Dit is een algemene verplichting vanuit de Arbeidsomstandighedenwet.

Indien een veiligheidsregio wil besluiten tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden, mag zij daarbij geen afbreuk doen aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Dit is als nadrukkelijke voorwaarde opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's. Deels kan dit worden bereikt door middel van objectief te beoordelen acties, zoals een deugdelijke risico-inventarisatie en -evaluatie en maatregelen om de geconstateerde risico's te beperken. Echter, ook de veiligheidsgevoelens van deze mensen spelen hierin een belangrijke rol. Om daarop zicht te krijgen heeft de Inspectie JenV een internet-enquête uitgezet onder het gehele brandweerpersoneel in alle veiligheidsregio's dat dienst doet op een basisbrandweereenheid. Niet alleen onder de brandweermensen die daadwerkelijk dienst doen op een afwijkend samengestelde basisbrandweereenheid, maar ook onder hen die daarmee (nog) geen ervaring hebben.

De vragen in de internet-enquête hebben betrekking op:

- Algemene gegevens, zoals leeftijd en dienstjaren en of de respondent beroepsmatig of als vrijwilliger aan de brandweer verbonden is.
- De soort voertuigen waarmee de respondent uitrukt (TS6, TS4, TS2/SIV).
- Of de respondent een speciale opleiding of oefening heeft genoten als hij/zij uitrukt met een ander voertuig dan de TS6 en hoe deze die opleiding en oefening waardeert.
- Of de respondent zich in het algemeen veilig voelt bij zijn/haar repressieve werkzaamheden.
- Of de respondent zich wel eens onveilig heeft gevoeld, of hij/zij dat gemeld heeft en wat er met die melding is gedaan.
- Een aantal stellingen over de veiligheid bij repressief optreden.

De Inspectie JenV analyseert een aantal van de gevraagde gegevens op regionaal niveau en andere gegevens op landelijk niveau. De gegevens die beïnvloed worden door specifieke regionale omstandigheden (door de wijze van organiseren van de repressieve organisatie) zijn in dit regiobeeld weergegeven.

Algemene gegevens

- De enquête is uitgezet onder 860 medewerkers.
- 411 medewerkers hebben de enquête ingevuld, dit is een respons van 48%.
- 331 (81%) van de respondenten doen vooral dienst op een TS6.
- 80 (19%) van de respondenten doen vooral dienst op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting (TS4).
- 331 (81%) van de respondenten zijn vrijwilliger en 80 (19%) zijn beroeps.

Opleiding en oefening voor het optreden met een afwijkende voertuigbezetting

- Van de 80 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende bezetting, geven er 70 (88%) aan hiervoor een speciale opleiding te hebben ontvangen. 66 (94%) van de 70 geven aan dat die opleiding hen voldoende heeft voorbereid op de inzet met een afwijkende voertuigbezetting.
- Van de 80 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende bezetting, geven er 75 (94%) aan hiervoor speciaal geoefend te worden. 72 (96%) van de 75 geven aan dat zij zich voldoende geoefend vinden voor de inzet met een afwijkende voertuigbezetting.

Vinden de respondenten optreden met een afwijkende voertuigbezetting onveiliger dan met een TS6?

Afwijkende voertuigbezetting

- 51 (64%) van de 80 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting, geven aan dat zij dat niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 14 (18%) respondenten geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 15 (19%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Standaard voertuigbezetting

- 68 (21%) van de 331 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een standaard voertuigbezetting, geven aan dat zij het optreden met minder dan zes personen niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 203 (61%) respondenten geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 60 (18%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Veiligheid heeft de hoogste prioriteit binnen onze organisatie

- 288 (87%) van de medewerkers die vooral dienst doen op een TS6 zijn het eens met deze stelling;
- 62 (78%) van de medewerkers die vooral dienst doen met een afwijkende voertuigbezetting zijn het hier mee eens.

II

Bijlage Afkortingen

Afkorting

Bvr
Inspectie JenV
OR
ORA
RI&E
SIV
TS
UoM
VB
VRBZO
Wvr

Betekenis

Besluit veiligheidsregio's
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ondernemingsraad
Object-risicoanalyse
Risico-inventarisatie en -evaluatie
Snel interventievoertuig
Tankautospuut
Uitruk op Maat
Veiligheidsberaad
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
Wet veiligheidsregio's

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectievenj.nl

November 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*